

Valtiovarainvaliokunnan tiedotustilaisuus 5.5.2021

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Tervetuloa tähän valtiovarainvaliokunnan tiedotustilaisuuteen. Tämä lähetetään myös suorana verkkolähetyksenä ja on näkyvissä myöhemmin eduskunnan verkkosivuilta. Muistuttaisin kaikkia vielä mikrofonin käytöstä, eli linjat tavataan ainoastaan oman puheenvuoron ajaksi.

Ensimmäiseksi valiokunnan puheenjohtaja Johannes Koskinen ja varapuheenjohtaja Arto Pirttilahti käyttävät puheenvuorot, minkä jälkeen mennään median kysymyksiin. – Johannes Koskinen, olkaa hyvä.

Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Johannes Koskinen:

Kiitoksia. Valtiovarainvaliokunta sai aika pikaisesti käsiteltyä mietinnön sen jälkeen kun käsittelyjärjestyksen ratkaiseva perustuslakivaliokunnan lausunto oli saatu, ja täällä pystyttiin sitten ilman aiheetonta viivytystä käymään sinänsä vaikea asiakokonaisuus läpi.

Mehän oltiin aikaisemmissa kuulemisissa katettu tämän sekä talouspoliittisia että työllisyysvaikutuksia ja myöskin haettu sitä linjaa, mitä Suomen tämän elpymissuunnitelman toteuttamisessa pitää hakea ja noudattaa. Valiokunnan äänestyksessä sitten hallituksen esityksen taakse tulivat hallitusryhmät kokonaisuudessaan eli 12 edustajaa, ja sitten hylyn kannalla oli, vastaan äänesti, viisi edustajaa edustaen perussuomalaisia ja kristillisdemokraatteja, ja sitten oli kolme tyhjää kokoomusedustajilta tuossa päätöksenteossa.

Tässä tärkeä osa mietintöä ovat kahdeksan lausumaehdotusta, jotka sitten suuressa salissa hyväksyttäväksi menevät, ja niissä oli konsensus laajempaa. Ne on yksimielisesti laadittu paitsi hallitusryhmien myös kokoomuksen kattavasti. Nämä muotoilut ovat siinä mielessä laveampia kuin nuo äskeiset lukemat kertovat.

Voisin todeta nämä lausumaehdotukset:

Ensinnäkin eduskunta edellyttää, että elpymisväline pidetään poikkeuksellisen ja kertaluonteisen ratkaisuna, järjestely ei toimi ennakkotapauksena eikä Suomi hyväksy vastaavan järjestelyn toistamista tai muuttamista pysyväisluonteiseksi.

Toiseksi edellytetään, että Suomi edistää Euroopan yhteisen velkajärjestelymekanismin ja sen edellyttämien sääntöjen käyttöönottoa sekä perussopimuksen no bail-out -periaatteen noudattamista ja että Suomi edellyttää jokaisen jäsenmaan vastuuta omista veloistaan siten, että luottomarkkinoilla määräytyvä riskilisa ylläpitää julkisen talouden kurinalaisuutta ja riskien vähentämistä.

Kolmanneksi edellytetään, että Suomi ei sitoudu toimiin, jotka muokkaavat Euroopan unionia epäsymmetrisen tulonsiirtounionin suuntaan, Suomi edellyttää järjestelyjä, joissa vastuu ja valta velan ottamisesta ja hoitamisesta ovat samoissa käsissä eivätkä eriydy aiheuttaen moraalikatoa ja lisäten ylivelkaantumisen riskiä, ja että Suomi ei hyväksy järjestelyjä, jotka heikentävät jäsenvaltioiden kannustimia julkistalouksiensa tervehdyttämiseen ja kasvattavat rahoitus- ja makrovakausriskejä Euroopassa.

Neljänneksi eduskunta edellyttää, että käsiteltäessä jäsenmaiden kansallisia elpymissuunnitelmia Suomi pitää kiinni ehdollisuudesta ja julkisen talouden tervehdyttämisestä kaikkien jäsenmaiden kohdalla, ei hyväksy varojen myöntämistä ilman uskottavia julkisia talouksia tervehdyttäviä rakenteellisia uudistuksia ja edellyttää, että varojen maksatuksen ehtona on sitoutuminen oikeusvaltioperiaatteeseen.

Viidenneksi edellytetään, että Suomen kestävä kasvun ohjelman mukaisesti saatavat varat keskitetään vaikuttaviksi kokonaisuuksiksi sekä elpymistä että pitkän aikavälin kasvua tukeviin tarkoituksiin, erityisesti tutkimus- ja kehitystoimintaan ja osaamistason nostamiseen.

Kuudenneksi edellytetään, että Suomi noudattaa vakiintuneita veropoliittisia kantojaan eikä hyväksy Suomelle haitallisia ylikansallisia veroja.

Seitsemänneksi eduskunta edellyttää, että Euroopan unionin uusien varojen järjestelmän kehittäminen ei johda Suomen kokonaisveroasteen nousuun.

Kahdeksanneksi eduskunta edellyttää, että Suomi vaikuttaa EU:n talouspolitiikan linjaan rakentamalla tehokasta yhteistyötä sellaisten jäsenvaltioiden kanssa, jotka jakavat eduskunnan EU:n talouspolitiikalle asettamat tavoitteet.

Kuten huomataan, näissä mennään hiukan tätä omien varojen ratkaisua laajemmaksi, linjataan Suomen EU-politiikkaa, ja tämä on tavallaan osa sitä, että kevään aikanaan tulee vielä käsiteltäväksi EU-selonteko, ja toivottavasti myös siinä sitten näistä vielä laveammista eurooppapolitiikan kysymyksistä löytyy myös hallitus–oppositio-ajan ylittävä linja. – Kiitoksia, ja varapuheenjohtaja Pirttilahti.

Valtiovarainvaliokunnan varapuheenjohtaja, kansanedustaja Arto Pirttilahti:

Kiitoksia, ja kiitoksia medialle. Todellakin niin kuin puheenjohtaja päätti, tämä omat varat on osa isompaa rahoituskokonaisuutta, eli tämä koko rahoituspaketti on sinänsä Suomelle hyvä, kun katsotaan tämä seitsemänvuotinen paketti tämän omien varojen rinnalla, jotka on yhteen sidottu. Siinä itse seitsemänvuotisessa saimme rahoitusta muun muassa aluepolitiikkaan, maatalouteen, maaseudun kehittämiseen sekä tutkimukseen ja kehitykseen enemmän kuin aiemmin.

Kyllähän se tältä näyttää nyt, että kun muut maailman valtiot koronan jälkeen lähtevät vahvasti elvyttämään, varsinkin Yhdysvallat ja Kiinat, niin kyllä EU ei voi jäädä tässä väliin eikä myöskään sitten Suomi. Eli kyllä tällainen elvytyspaketti täytyy näillä tarkoilla reunaehdoilla hyväksyä, mitä tässä tuli esille, ja ainakin keskusta näkee tämän

näin, että tämä asia tulisi hyväksyä. Mutta pitää katsoa, että siltikin EU-maat ovat vastuussa lähtökohtaisesti itse omista veloistaan, eikä myöskään kansallista verotusvaltaa tule siirtää unionille.

Vielä tähän voi sanoa, että meidän teollisuuden, viennin ja muun osalta me olemme vahvasti osana Euroopan yhteisöä, ja kun meidän kilpailukyky suhteessa muihin maihin on kanssa tässä tarkastelun alla, niin verrattuna siihen, jos emme tässä toiminnassa olisi mukana, kyllä tästä suomalaiset yritykset saavat hyödyn myös itselleen.

Tässä puheenjohtaja kävikin nuo vahvat ponnet lävitse, ja täytyy kiittää kaikkia valtiovarainvaliokunnan puolueita, varsinkin yli oppositiorajan, että saatiin näihin ponsiin hyvä, vahvasti kriittinenkin näkökulma. Painotukset ovat juuri siihen, että tämä omien varojen käyttö on kertaluontoinen ja tarkkarajainen ja elpymisohjelmakohtainen.

Toivon salissa hyvää keskustelua asialle ja myönteistä päätöstä.

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Kiitokset. Sitten voidaan mennä median kysymyksiin. Kysymyksiä voi tosiaan kirjoittaa sinne chat-osioon, niin poimitaan niitä sieltä. Meillä on lisäksi täällä paikan päällä tai sitten etäyhteyden kautta läsnä Ville Vähämäki, Heli Järvinen, Pia Lohikoski, Anders Adlercreutz ja Sari Essayah. – Mennään ensimmäiseen kysymykseen, Teija Sutinen Helsingin Sanomista.

Teija Sutinen, Helsingin Sanomat:

Olisin pyytänyt kuvaamaan: mikä merkitys näillä lausumilla eli ponsilla oikein on?

Sitten kun en äsken saanut itse tuota mietintöä auki, olisin kysynyt: ketkä jättivät vastalauseet?

Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Johannes Koskinen:

Ensinnäkin erilliset vastalauseet tulevat perussuomalaisilta ja sitten kristillisdemokraateilta – Sari Essayah on valiokunnan varajäsenenä.

Ja mikä tuo ensimmäinen olikaan? [Arto Pirttilahti: Ponsien merkitys.] – Niin, ponsien merkityksestä, aivan. – Nämähän ovat aika tiukasti muotoiltuja ja, niin kuin sanoin, koskevat laajemminkin eurooppapolitiikkaa, mutta erityisesti tätä eurooppalaista talous- ja finanssipolitiikkaa, joiden yleislinjoista Suomessa on aika pitkään ollut aika laaja konsensus. Nyt sitä on tässä yhteydessä tavallaan kirjattu papereihin. Nyt täytyy muistaa, että eurooppalaista päätöksentekoa aina valmistellaan eduskunnan suuressa valiokunnassa, ja siellä haetaan siunausta valtioneuvoston esittämille pohjalinjoille. Uskon, että tässä yhteistyössä ja kolmiossa – valtioneuvosto, suuri valiokunta, eduskunnan suuri sali – tästä on apua, että nämä ponnet linjaavat näissä suurissa, periaatteellisissa finanssipolitiikan kysymyksissä. Myöskin siellä on linjausta koskien näitä elpymissuunnitelmien sisältöjä, että oltaisiin tarkkana, kun yhdessä Euroopassa jäsenmaiden ehdotuksia käydään läpi, jotta todella varmistutaan siitä, että ne käytetään

sen yhteisen tavoitteen mukaisesti eli tästä talouskriisistä nousemiseksi ja osin sitten myöskin vihreän siirtymän varmistamiseksi tulevaisuudessa.

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Kiitokset. Onko lisää kysymyksiä? – Kati Pohjanpalo, Bloomberg Newsista.

Kati Pohjanpalo, Bloomberg News:

Haluaisin kysyä: sitovatko nämä ponnet hallituksen käsiä tulevina vuosina ja tulevilla päätöksissä, vai ovatko nämä niin kuin neuvoa antavia enemmänkin?

Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Johannes Koskinen:

Jos ne nyt saavat enemmistön salissa taakseen, niin nehän ovat silloin eduskunnan kanta, ja kyllä niillä on poliittista velvoittavuutta. Myöskin tyypillistähän tällaisille merkittäville lausumille on, että niihin voidaan palata sitten yksittäisten asioiden yhteydessä ja tavallaan valtioneuvosto joutuu selvittämään, miten se on seurannut sitten tätä eduskunnan tahtoa jonkun yksittäisen asian valmistelussa ja ratkaisussa.

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Sitten Markku Huusko, Uusi Suomi.

Markku Huusko, Uusi Suomi:

Hei vain. Ihan tarkentava kysymys olisi liittyen kokoomukseen: oliko niin, että kokoomuslaiset valiokunnan jäsenet eivät jättäneet eriävää mielipidettä mietintöön?

Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Johannes Koskinen:

Joo, näin oli, että he eivät jättäneet vastalauseita, mutta he äänestivät tyhjää, kun oli kysymys tästä hylystä. Eli kun perussuomalaisten ehdotuksesta äänestettiin, sen hylkyehdotuksen takana olivat perussuomalaisten edustajat ja kristillisdemokraattien edustaja, mutta siinä äänestyksessä kokoomuksen edustajat sitten äänestivät tyhjää ja hallitusryhmät olivat, yllättäen, hallituksen esityksen kannalla. [Arto Pirttilahti: Yksimielisesti!]

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Sitten ei ole median kysymyksiä, mutta Heli Järvisellä, vihreä eduskuntaryhmä, on puheenvuoropyyntö.

Valtiovarainvaliokunnan jäsen, kansanedustaja Heli Järvinen:

Kiitos, puheenjohtaja! Julkisuudessa aika usein saa lukea, että tässä on kyse siitä, että me maksetaan 6 miljardia saadaksemme 2 miljardia euroa takaisin. Jos sen suhteuttaisi näin niin kuin yksittäiseen ihmiseen, niin sama väite olisi, että jos maksat kuusi euroa ja saat kaksi euroa takaisin, niin mitä järkeä siinä on. Mutta paljon paremmin tätä pakettia kuvaa se, että jos maksaa kuusi euroa, saa takaisin kaksi euroa ja työpaikan, ja silloin

tämä sopimus kuulostaa jo paljon paremmalta, ja sitähan tässä koko ajan tavoitellaan. Siitä näkökulmasta on todella myönteistä myös se, että suomalainen elinkeinoelämä on niin yksituumaisesti tämän paketin takana.

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Kiitokset, ja sitten Sari Essayah kristillisdemokraattisesta eduskuntaryhmästä.

Valtiovarainvaliokunnan varajäsen, kansanedustaja Sari Essayah:

Joo, kiitoksia. Kristillisdemokraatit tosiaan jättivät oman vastalauseensa tähän, ja siinä vastalauseessa...

[Kolmen minuutin katkos tallenteessa]

Markku Huusko, Uusi Suomi:

...kokoomuslaisilla, että tähän no bail-out -sääntöön palattaisiin. Tuleeko se tässä mietinnössä jollain tavalla esiin jossain kohdassa? – Kiitos.

Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Johannes Koskinen:

Kyllä, itse mietinnössäkin korostetaan tätä velkakriisin välttämistä ja sen osana jäsenmaiden omaa vastuuta veloistaan ja julkisesta taloudestaan. Nimenomainen kohta tuli tähän 2. ponteen, eli: ”Eduskunta edellyttää, että Suomi edistää Euroopan yhteisen velkajärjestelymekanismin ja sen edellyttämien sääntöjen käyttöönottoa sekä perussopimuksen no bail-out -periaatteen noudattamista. Suomi edellyttää jokaisen jäsenmaan vastuuta omista veloistaan siten, että luottomarkkinoilla määräytyvä riskilisa ylläpitää julkisen talouden kurinalaisuutta ja riskien vähentämistä.” Ja edelleen edellytetään, ettei tällaiseen tulonsiirtounionin suuntaan mitään askelia oteta.

Tämä maiden välisen korkoeron toteutuminen on mielenkiintoinen rahamarkkinaongelma. Euroopan unionin jäsenmaiden valtionlainojen koroissa pitäisi olla merkittävästi isompi ero kuin tällä hetkellä on, jos se riskilisa asianmukaisesti olisi niihin sisään leivottuna. Tavallaan myös tällä ponnella pyritään siihen, että saataisiin normaalimpi tilanne myös täällä markkinahinnoittelussa, että tulee sitä painetta valtioille pitää hyvä huoli taloudestaan ja välttää tällainen ylivelkaantumistilanne, josta aikaisempi Kreikan esimerkki ja nyt Italian kehitys ovat ikään kuin varoittavina esimerkkeinä.

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Sitten oli puheenvuoropyynnöt Adlercreutzilla ja sen jälkeen Lohikoskella.

Valtiovarainvaliokunnan jäsen, kansanedustaja Anders Adlercreutz:

Kiitos. Edustaja Järvinen nosti hyvin esille sen, miten tämä ei ole kirjanpitoharjoitus, ihan niin kuin EU:n jäsenyys Suomelle ei muutenkaan ole pelkästään kirjanpitoharjoitus, vaan siihen liittyy paljon muutakin. Nyt tässä vaiheessa tätä keskustelua tästä paketista on hyödytöntä pohtia, mitä sen tulisi olla tai mitä se voisi olla, vaan nyt meillä on tämä

kompromissiratkaisu, jonka 27 maata on neuvotellut keskenään. Siinä on aika vahva Suomen kädenjälki, ja voi sanoa, että ollaan hyvin onnistuttu viemään sitä oikeaan suuntaan neuvotteluissa. Nythän keskustellaan siitä, otetaanko tämä vai... [Katkos tallenteessa] ...ja siinä tilanteessa ei ole epäilystäkään, etteikö sitä tulisi hyväksyä... [Katkos tallenteessa] ...elinkeinoelämä hyvin laajasti nyt viime päivien aikana... [Katkos tallenteessa] ...joka tulisi siitä, että tämä kaatuisi. Sillä olisi huomattavan paljon tuhoisimmat vaikutukset Suomen talouteen kuin nyt se 6,6 miljardia miinus se oma saanto.

Så det här är ingen redovisningsuppgift, utan det handlar, liksom EU-medlemskapet annars också, om mycket mer för Finlands del. Det är inte utan orsak som industrin och företagsvärlden med gemensam mun har konstaterat att det här är någonting som bör gå igenom. Vi väljer nu mellan att ta det här paketet eller att inte ta det. Och i den valsituationen är det helt klart att vi ska ta det. – Tack, kiitos.

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Sitten Pia Lohikoski.

Valtiovarainvaliokunnan jäsen, kansanedustaja Pia Lohikoski:

Kiitos, puheenjohtaja! Vasemmistoliiton mielestä on tärkeää, että kriisiajassa pystytään toimimaan yhdessä. Korona on aiheuttanut suurta tuhoa koko Euroopassa, ja tärkeintä tässä meille vasemmistoliiton kansanedustajille on, että Euroopassa elvytetään koordinoitusti ja tuetaan nyt suoraan reaalityaloutta. Meidän mielestämme Suomi ei saa toistaa 90-luvun laman virheitä eikä Eurooppa saa toistaa eurokriisin virheitä.

Eurokriisissä talouskuripolitiikalla hidastettiin kasvua ja aiheutettiin työttömyyttä, mutta nyt tässä meillä käsillä olevassa elpymisvälineessä toimitaan toisin. Tässä paketissa elvytysrahoilla luodaan uusia työpaikkoja, panostetaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä tehdään tärkeitä investointeja esimerkiksi puhtaaseen energiaan, ja siksi me olemme tämän paketin kannalla.

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Sitten Pirttilahti.

Valtiovarainvaliokunnan varapuheenjohtaja, kansanedustaja Arto Pirttilahti:

Kiitos, ja vielä kiitokset meidän valiokunnan jäsenille plus sitten neuvoksille! Ihan tuohon prosessiin vielä, että meillä oli hyvä kuuleminen ja huolella kuunneltiin. Meillä oli noin kolmisenkymmentä kuulemistä tai sitten lausuntoa, ja näistä ainoastaan pari oli kielteisiä suhteessa tämän paketin hyväksymiseen. Että sitäkin kautta tällä oli vahva tausta.

Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Johannes Koskinen:

Tässä lopuksi korostaisin, että tämä ei ole loppu vaan alku, nimittäin meillä on erinomaisen iso tehtävä: Ensinnäkin tämä kotimainen osuus, niin että

elpymissuunnitelma hoidetaan todella hyvin ja ripeästi ja sen avulla luodaan pysyvää työllisyyttä ja kasvua ja että yhdistetään ne ponnistelut tähän kansalliseen elvyttämiseen. Toinen yhtä vaativa mutta tärkeä Suomen tulevaisuutta ajatellen on, että tässä avautuvat satojen miljardien vientimarkkinat, iso osa sellaisille aloille, joilla Suomella on erityistä, vahvaa osaamista, ja meidän pitää hyvinkin tarkkaan seurata, että suomalainen vientiteollisuus ja myös palvelualat pääsevät mukaan näiden yhteisten eurooppalaisten markkinoiden ja eurojen käyttöön. Tässä tarvitaan seuraavien kahden kolmen vuoden aikana aivan erityisiä ponnisteluja, ja siten me turvaamme, että omat kasvuprosentit ja työllisyysnäkymät myöskin kohenevat reippaasti. – Kiitos.

Tiedottaja Heli Kesti-Ylioja, eduskunnan kanslia:

Nyt ei ole enää kysymyksiä. – Kiitokset kaikille osallistujille!